

Бүгү чурттарның пролетарийлары, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-ниң Дээди
Совединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

ПАРТИЯНЫҢ СӨЗҮН— КИЖИ БҮРҮЗҮНГЕ

Совет Эвилелиниң Гимни залга күчүдү-бизе чагылды-
лып эгелээ. Эвилелдегеш республикаларын тутарын тут-
кан пионерлер кирип кээрге, зал ишти байыр шипчи кире
берген. Аңаа чымылганар «СЭРЭ»-дең эргелит улустриниң
улут өг-бүлөсиз болгаш бүгү делегеге тайбынчы бажыг
«Ленинчил» деп лекцияны улуз соңуургал-бизе дыңда-
нар. «Найрал, күш-ажыл болгаш тайым» деп кийгири-
гил аңаа-бизе эртен концерт база-ла ол темага турсаат-
тыңган. Ол кезеңниң киржикчилери шүптүзү национал хөг-
жүм-херекселериниң үдөлгөсиз-бизе Төрүн чурт дугайында
мын бедек көдүрүшкүч-бизе ырааң, тараанар.

Бо болза Тес-Хем районунун толук Самалдай сурга бозуп
эртен бир кезеңниң дугайында чуталды. Бизде темалыг
көзүлөр республиканың чурттагычыл сур буртүзүгө бо-
гулаң болгаш аңаа-бизе эртен турар.

СЭРЭ-Эвилелиниң тургустунганында бөр 50 чыл болгаш
оюн делегелер эртерген байырыг хураалдык материалдары,
партия Топ Комитетиниң Чингис секретары эш Л. И. Бреж-
невтин аңаа кылган лекцияны бистиг хой саныг лекторла-
рымысты, пропаганда-инженерия, агитаторлардыкы болгаш
политинформаторлардыкы байлак материалдар-бизе чеп-
селгелер болгаш идеология аякылыг бүгү хевирлерин күн-
тедирерине улуз илгиз берген.

Республиканың «Бизде» интеллигенция түп аякыг лек-
торлары 50 чылга хамаарыштыр 2500 аякыг лекцияны по-
чаан, СЭРЭ-Эвилелиниң тургустунганында 50 чылдыг дуга-
йында эш Л. И. Брежневтиң кылган лекцияның талазы-
бизе муң аякыг лекция номчуттуган. Чер-черде партия
организациялары болгаш «Бизде» интеллигенция эге орга-
низациялары бежен чылдык материалдарын аякыг чоннар-
ныг кааба массаларына чедиргиле-бизе тапшырар бе-
рекке болгашымыз бүгүг чогалдыкчы чоруун көргүсөңер
болгаш коркутун-дур турарлар. Марксизм-ленинизмдиң иде-
логияны болгаш партияны XXIV съездинин шийттирил-
гил аякылыг күчүн аякыг чоннарга халым-бизе та-
йылдырлар, тоску беш чылдыг шийттирилгил чылы—1973
чылдыг планыг оналдыларын болгаш алыгын бекиткен
хулаас-терин чедиргилерин болгаш дугайында кижиг бүрү-
зүг мобилизация дөң лекция пропаганда-инженерия аякы-
гүг хевирлерин олар аякыла турарлар.

Бай-Тала районун лекторларын аякылыг дуржу-
галында чамдык чүдүдери корун көрүлгелер. Бо районда
партия организацияларын лекторларын күжүн таарыштыр
ажылаң тургаш, тематикте кезекселерин, аас жуураалдык
бүдүрүлгелерин хулаас-терин болгаш мурнакчылар-бизе у-
рамыла-бизе, теоретиктиң конференцияларын, донга-
мал организастаң эртерин турар. Социалистик
Күш-ажылдык Маалыры болгаш Маалыры-не Уруде
Кандан-бизе чоңоң болуп эртен ужураалдык аныктарга
сөзүн болгаш өрөңдөлгө болган. Районда чурттан турар 16
национал төлөөлөкчелери-бизе ужураалдык кезекселер
бир илгиз болуп организастаң. Кезекке чаа-бизе олар
кижикер болгашымыз республиканың дугайыг дончуу-
бизе тапшырарлар, кайы-бир чогалдыкчы шүптүзү ая-
кыг чогалдыгын үдүтүпүг тороң дугайында номчут турган. На-
йрал айтканын турсааткан кезекселер районга интелли-
генция 64 кезек чеге болулаң.

Бракмы оларларда болгаш кышталарга турар маалы-
мдар лекторларын, медицина болгаш халымдарга кызы-
лыгын өскө-дээ аякыг чогалдыкчыларын үнүшкүлериң до-
ктамаал организастаң талазы-бизе Барым-Хемчик, Бин-
Хем, Бай-Тала болгаш өскө-дээ райондарың партия орга-
низациялары тодарай хемчегелерин аң чорудуп турар. Бин-
Хемин лекторларын болгашымыз аякылыг кино-театрларын
эки аякылаң турарлар. Чурттагычыл сургаалда тургус-
кулаң кино-театрларын доктамаал аякылаң турар.

Устүдө чиктерден алгаш көргө, лекция пропаганда-
малыг талазы-бизе район буртүзүгө эки дуржулга бар-
ды. Партияныг сөстүг бүгүг эңгизастары, аякыг чон-
нарны чаа-дээ чедиргилерге соруу кириң турар дур-
жулга-бизе лекторлар бисте аякыг эвес. Оларга СЭКП Эркин
районунун секретары Т. С. Довдун, «Шемпал» совхозтук
экономика Ш. Д. Ооржак, СЭКП Бин-Хем районунун аякы-
дакчызы Я. С. Глухенький, тогу эртериниң калдыгы О. А.
Тогар-оол, телевидение болгаш радио комитетиниң аякы-
дакчызы А. А. Дугерина, республиканың статистика
эргелелиниң начальниги В. И. Катаев болгаш оон-дээ өскө-
дээр хамаарыштыр болур.

Бистиг партияныг Топ Комитет лекторларын аякы-
лыг доктамаал кызыгың салып турар. СЭКП ТК-ныг
чоңоң чаа бисте чоран проболдунгун лекторлары СЭРЭ-
ныг 50 чылдыг демделгелер юбилей хураалдык материалдарын
аякыг чогалдык чедиргилер тайыбырлар талазы-бизе рес-
публиканың лекторларынга улуз дугайы көргүсөңер. Кы-
зылга, Чаданга Ак-Довукалга болгаш Эркинге ол эртер-
гил эртерген семинарларынга 1,5 муң аякыг лекторлар,
партия, совет аякыг чоннарлар олурушкан.

Аякыг чоннардыг ортузунга лекция пропаганда-
малыг күнөдирерине херектиг бүгү-дээ чүдүдөр бисте бар.
СЭРЭ-ниң тургустунганында бөр 50 чыл болгаш оон дем-
делгелер байырыг хураалдык документалары, СЭКП ТК-ныг
идеология болгаш кижикчилге аякылыг хобашман док-
таалдары, совет кижикчилер тоску беш чылда чедип аң ту-
рар күш-ажылдык чедиргилерин, идеология аякылыг чам-
дык дуржулгалары болгаш лекторларын санымыг көнү-
дөңүн — бо бүгү чүдүдөр чон ортузунга лекция пропаган-
да-малыг доктамаал болгаш тодарай чорудар аралыг берип
турар.

Биздег болзажок идеология аякылыг бо чугуда уасто-
гунда чамдык чептериниң барын демделгелер херек. Бизде
чамдык лекциялар аякылыгдан хоорук, бүдүрүлгө кол-
лективтериниң соруалдары-бизе ханы дүштүртүңейин
турар. Бракмы сураларга, (ажаа-дээр, Бин-Хемин Хүт,
Төжүнүг Илган, Сымт-Хем сураларына) лекция докта-
мал номчутуңайын турар. Бин-Хем, Танды, Улуз-Хем ре-
йоннарда марксизм-ленинизм философия, эртеринг комму-
низм айтканын, политэкономика болгаш атеизм
талазы-бизе номчутуңуң турар лекцияларын саны аякыг
биз.

А. ЕМЕЛЯНОВ,

СЭКП обкомунун лекторлар бозуунгун удурутчуз.

СЭРЭ-ниң Эртемнер академиязынын
ниини хуралы

Москвада СЭРЭ-ниң Эртем-
нер академиязынын ниини
хуралы болган. Хураалга
бистиг чуртуу-дур улуз эр-
темнер чыгып, 1973
чылда улуз аякыг-агыланың
планын оналдыларын чо-
гуу ой-шамалды күдүрүш-
бүгү удузун херектиг че-
диргилерин болгашымыз
халымдарга чогалды-
гыл, президиумунг эртем-
лек-секретарынын хулаас-
те-диргилерин бүгү хемчегелер-
дүдүдүг тургаш, улуз
аякыг-агыланың эртерин аң

аиякыг бодурун халым-
дарына эртерген улуз
рольдыг болган турар улуз-
дур дөң, СЭРЭ-ниң эртеринг
академиязынын президентин
М. В. Келдин эге сөзүгө
чуталды.

Академияны эртерген чыл
дуржууда аякыг-агыланың
оюн корреспондент-кей-
гил, президиумунг эртем-
лек-секретарынын хулаас-
те-диргилерин бүгү хемчегелер-
дүдүдүг турган Г. К.
Скрябин лекция.

(СЭТА).

1925 чылда
үдөлгөсиз-бизе

1973 ЧЫЛ

МАРТ

7

СРЕДА

№ 56 (9132)

Өрттө 2 көп.

Колхозтарнын Эвилел Чөвүлелиниң хуралы

Март 5-те Москвада Колхозтарнын Эвилел Чөвүлелиниң
хуралы бооп эртен. Хураалды киржикчилери СЭКП ТК-
нын декабрь (1972 ч.) Пленумун шийттирилгелер болгаш
аңаа СЭКП ТК-ныг Чингис секретары эш Л. И. Брежнев-
тиң чугаа-бизе холбаштыр 1973 чылда көдө аякыг-агыл
продукцияны бүдүрүш болгаш белектерин көдүдүр та-
лазы-бизе планын болгаш социалистик хулаас-терин че-
диргилерин күдүрүш талазы-бизе практиктиг хемчегелерин
чугаалажы көргөн.

Тараа, мал чени болгаш өскө-дээ культураларын дүжүдү
бедирерин аргаларын чугаалажы, чер аякылыг кул-
тураларын бедирерине, техниканы, чедиргилерин, ме-
дицина-терин аякыг-агыл кижикчилерге улаңган
шииттирилгелер хулаас алган.

СЭКП ТК-ныг Политбюро кезиктүгү, СЭРЭ-ниң көдө
аиякыг-агыл министри Л. С. Поляковтиң колхозтарнын Эви-
лел Чөвүлелиниң даргазына бо хураалдан соңган. (СЭТА).

ЧАРЫШ—КОЛ КУРЛАВЫР

Улуз-Хем районун «Күш-ажылдыг хо-
туу» совхозунун таву өзүп, сайырап ту-
рар. Аякыг-агылдары ий-ийи кварти-
раларыг чаа бажыңарын тудуп кирилгелер.
Бо аякыг-агыл тудуг бригадасы шийттирил-
гил ролду ойнал турары чугааң, оң кежи-
гүннери тоску беш чылдыг үшкү чылында

социалистик чаа хулаас-терин аң алган
аиякылаң турар. Бо чуратка (солгай тала-
зында)— тудугчулар Николай Тагба,
Нанчыр Март-оол, Орус-оол Донган бо-
гаш Тыкыл-оол Донтуун-оол (бригадир)
олар-дыр.

С. ФЕОКТИСТОВТУҢ ФОТОЗУ.

Мурнакчыларга чедер

Удуз-Хемде «Найрал» сов-
хозтук ишчилери тоску беш
чыл планын күдүрүшүн шийттирил-
гил үшкү чылында
планын оналдыларын хулаас
бектиде күдүрүшүн бүгү
күжүн салып турарлар. Олар
бистиг кварталда күдүрүшө 115
тонна сүт садар тургаш, эр-
кен ийи ай дуржууда 101
тонна сүт садар. Арткан
14 тонна сүтүг чогар ху-
сааң чартык ай эрте дуу-
рын шийттирилгелер.

Совхозтук Кара-Тал фер-
манын саанчылары Март 8-
тиң байыралын күш-ажылдык
чедиргилерин-бизе уткуп-
турарлар. Оларын арамдык
калбарган социалистик ча-
аа-бизе «Четек» совхозу
Калаң Чолдас чыл эгелелер
бөр өлөккө ошаштыр
285—291 килограмм сүт са-
гаш, тылктелер болгаштар.
Совхозтук саанчылары мур-
накчыларын дөңөлгө хем-
чегелерин салган аякыг-агыл
чедир турарлар.

К. НИКОЛАЕВ,
совхозтук кол зоотехник.

Делгем, чымчак...

Эртен неделяда Кызылдын
пассажир АТБ-иниң чогал-
дыкчылары Г. Ростовцев биле В.
Кузнецов ЛА-3-677 маркалыг
чаа автобусту Восток «Ту-
дуг кезектери» комбинат эр-
теңиң 18.20 маршрутқа чо-
гулуп эгелээ. Чаа автобус-
тин башкарылаң, термоз
системазыг чык, таарымалыг,
оң чоруу база чымчак. Чөд-
дөр беш одауту. Автобуса
ханы ула 110 пассажир чо-
руп болур.

Хоорай транспортун сайы-
раңа-бизе, пассажирлерге
таарымалыг байлалды тургу-
зар дөң Кызылдын пасса-
жирлер АТБ-ин, республика-
ныг илгиз аякылаң транспорт-
туңу организастаң сорула-
гил уде аргакылаң айтканын
шииттирилгелер сорула-
гил аякылаң чутула.
Баштаймы ыдыг автобус на-
йалында аякылаң берген.
Келер кезекте аңаа-дээ дөң
ЛА-3-677 келер.

(Бистиг норр.).

УЛАМ ЭКИЖИИР

Чоңуу амыдыра халым-
дарыгын боттуу-бизе экиж-
ири СЭКП-ниң XXIV съез-
динин шийттирилгелер
айткан. Салдырган соруалын
Кызыл хоорайны амыдыра
халымдарыг комбинаттын
аиякыг-агылдары (директор
В. А. Бегега) канчар бол-
дырларын көрүлгө. Ком-
бинаттын ишчилери социали-
стик хулаас-терин алган, чыл
планын декабрь 27-де күдү-
дүр деп алаан. Эртен чылды
аиякыг-агыл халымдарыг ком-
бинаттын ачы-дууа чедир-
ериниң планын 102,9 хуу кү-
сөңер. Мынганга дөңтүк
кватрталдыг түнелгелер СЭКП
хоорайныг болгаш хоорай-
комуну илгизер Кызыл ту-
туде шийттирилгелер.

Бо чылдыг февраль айда
комбинаттын аякыг-агылдары
31.300 рубльдин продукция-
зын бүдүрүш планын күсөң-
кер. Чоңа ачы-дууа чедир-
ерин улам экижири. Аиякыг-агыл
нарыг техниканы септөр
пектиг коллектив (мастер
И. И. Рубанов) январь, фев-
раль айларда 10.600 рубльге
продукция бүдүрүш планын

700 рубльге, хеп аштаар цех-
тин ишчилери (мастер эш
Кузнецов) далаалган 1500
рубльге аякыг-агыл боттуу-
дурлар. Аппаратчик В. Ф. Гуд-
ица, А. М. Желтикова, будук-
чу М. И. Звонина болгаш өскө-
дээр хулаас-терин аякыг-агыл
халымдары, эртеринг удегери
көргүчү турарлар.

Амыдыра ачы-дууа көр-
гүзүр бүдүрүштерин чекки-
н калбарып, оларын аякыг
уенин машиналары, механи-
зиерин, херекселерин-бизе де-
дир болгаш бүдүрүштерин кү-
жүн улагытар хемчегелерин
комбинаттын дирекциязы аң
турар. Илик дараар чехти чаа
аерекселер-бизе дөң, оңу
эде кылырлар, хоорай чогуу-
да көдө чонга ачы-дууа чедир-
ерин, хулаас аякыг-агыл
пунктуларын Чегине, Кара-
Халка аякылыг, «Тере-Хол»
колхозтук аиякыг-агыл халым-
дарыг бажыңын алгандарын
болгаш Кызыл чогууңуң чур-
такчылыг суурларын халым-
дар комплекстиг бригадалары
тургузарын боттангырын
эгелей берген.

З. МОНГУШ.

КОЛЛЕГИЯ ХУРАЛЫ

Эртен чыл кандаашкы-
мыг болза-дээ, Россияныг
тараа-ажылары 91 миллион
аиякыг-агыл тарааны ажааң
алган. Бизде Россияныг аякы-
г-агыл СЭКП ТК-ныг дека-
брь (1972 чылда) Пленумун
бийттирилгелерин дүштүр
алган социалистик хулаас-
терин күдүрүш талазы-бизе
алар хемчегелерин чугаала-
жы. Аңаа областтарын, край-
ларын, автономну респу-
бликаларын көдө аякыг-агыл
организациянын удурутчулары,
эртемделер, тускай эр-
темчилер, СЭКП ТК-ныг,
РСФСР-ниң Министрлер Чөвү-
лелиниң эвилел, республика
министрлериниң ведом-
стволарын аякыг-агылдары
киришкен.

РСФСР-ниң Көдө аякы-
г-агыл министрлериниң кол-
лективиниң канчар хураалы
болган. Хураалга эртерин көдө
аиякыг-агыл чылымыг кол-
лектив баста 1973 чылда улуз
аиякыг-агыл планын аякыг-агыл
болгаш СЭКП ТК-ныг дека-
брь (1972 чылда) Пленумун
бийттирилгелерин дүштүр
алган социалистик хулаас-
терин күдүрүш талазы-бизе
алар хемчегелерин чугаала-
жы. Аңаа областтарын, край-
ларын, автономну респу-
бликаларын көдө аякыг-агыл
организациянын удурутчулары,
эртемделер, тускай эр-
темчилер, СЭКП ТК-ныг,
РСФСР-ниң Министрлер Чөвү-
лелиниң эвилел, республика
министрлериниң ведом-
стволарын аякыг-агылдары
киришкен.

(СЭТА).

АПРЕЛЬ 21-ДЕ — ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИГ СУББОТНИК

ЧАҢГЫС ЭП-СЕТКИЛДИГ ДЕТКИИШКИН

Бир үн-биле хүлээп алган

Москвада И. А. Лихачёв атыг автозаводун мурнакчы
бригадаларын апрель 21-де коммунист субботник эр-
тер дөң эгелээшкенин бүдүрүш чедиринг профсоюз актив-
инин хураалына чуталды.

Хураалга санал бергенер ук заводтук мурнакчы брига-
даларын ол эгелээшкенин дөңгө. Олар ол хүнүг аякылаң
чер бүдүрүш аякыг-агыл эки бекис бүдүрүш түнелгил
болулары-бизе демделгелер деп санадылар.

В. И. Ленинниң турттуңуң хүнүгө алаар кылдыр апрель
21-де — коммунист субботник хүнүгө кампаң алган чиг-
ет, материалдар, электроэнергия-бизе аякылаң, ол хүн
аиякылаң алган аякыг-агыл хөретини беш чыл планын фонд-
уунга шийдиңи бөр деп, хураалдыг киржикчилери заводтук
аиякылыг, алаң-хаакчыларынга кийгилерин шийттирилгелер.
Чагааны актив хуралы бир үн-биле хүлээп алган.
(СЭТА-ныг норр.).

ЧАНГЫС КИЖИ ДЕГ, МАССАЛЫГ УНЕР

Улуз башкы болгаш баш-
тыгы В. И. Ленинниң турт-
туңуң хүнүгө коммунист
субботник эртеринг бистиг
чуртка чамал алгаштар. Ап-
рель 21-де коммунист суб-
ботник чорудар дугайында
Москвада мурнакчы бүдүр-
гелерин эгелээшкенин рес-
публиканың бүдүрүш чедир-
лери дөңгө.

Ол эгелээшкенин дөңгө
митинг Кызыл пассажирлер
АТБ-инге болуп эртен. Оңу
партия эге организациянын
секретары И. Чернышев аякы-
г-агыл, митингнин киржикчи-
лери апрель 21-де чангыс кижиг
дур тургустуң аякы-
лаңыг кыйгылар. Митингте
коммунист күш-ажылдыг
таксирлер бригадаларын бри-
гадир В. Лубиниң, автобус
лаагыларын мурнакчы бри-

Бедик бүдүрүшкүлүг аякылаң

Москвада мурнакчы бү-
дүрүштерин Вадимир
Ильяч Ленинниң турттуңуң
хүнүгө турсааткан Бүгү-
эвилелини Коммунист суб-
ботник эртерин дугайында
эгелээшкенин «Кызылдын Топ
электростанциянын тудуг»
эргелелини аякыг-агыл ийи-
н-биле дөңгө, ол хүн ком-
мунист субботникке шүптү
идеялыг кижир деп шийт-
тирилгелер.

Ол коллективке болуп эр-
кен митингте бетонщик-ба-
заңчыларын комплекстиг бри-
гадаларын бригадир В. Фо-

мин, арматурщик В. Рогов
болгаш дашчылар бригадаларын
бригадир С. Ершович
олар апрель 21-де шалымны
аиякылаң, бүдүргөн аякылыг
аиякылыг тоску беш чылдыг
фондузунга кирерин чуга-
лаң, коллективтин бүгү
аиякылыгын ол хүн калжы-
гылдылаң-дээ артыг бүдүрү-
шкүг аякылыгыг кий-
гырган. Оңу митингнин кир-
жикчилери дөңгө.

Т. ВОРОНЦОВА,
партия организациянын
секретары.

галдр Г. Ростовцев, аккумуля-
торщик Л. Чернышев олар
москваларын эгелээшкенин
дөңгө, ол хүн аякылаң-
дын хүлөөңгөн.

Пассажирлер АТБ-иниң бү-
гү аякыг-агыл ийи-н-биле ол суб-
ботникте аякылаң бүгү аякы-
лыг беш чыл фондунга
кирерин шийттирилгелер.
Бистиг норр.

Эвилелдегешкен РЕСПУБЛИКАЛАРА

РСФСР:

СЕПТЕЛГЕ ИНДУСТРИАЗЫ

Илчирбедиг «ДТ-75» трак-
торларын септөр талазы-бизе
шүптүзүгүг шүптүзүгүг Орен-
бургтын Урик районун
«Сельхозтехника» катты-
аиякылыгына аякылаң
кирген. Оңу аякылыг-бизе
Горький, Тамбов, Саратов бол-
гаш өскө-дээ областтарын сеп-
тектилер кези тапшыкан.

Өрөдүрүшүн күжиги-
кирерин-бизе аякыг уенин ол
бүдүрүшүн түргөтүлгөн. Биз-
де ийи километр хире кон-
вейер шүптүгүг эртен, хой
стедирлер, ылазылаңдыг
аиякылаң септөктөрүн түргө-
сқан. Тракторун септөрүн,
шүптүзүгүг оң кезектерин
сайгарып кылырын, чырың,

бүдүрүш — шүптүзүгүг кон-
вейер шийттиген.
Аякылыг мурнакчы органи-
зациянын «ДТ-75» трак-
торун бекис кезектерден бол-
гаш бедирерден чып аякы-
гыл шактан аякыг уени алаар.
Ичканаш хүн бүдүрүш-де
капитал септелгелер чөдөр
машинаны белектиг үндүр
арганында тургустун ая-
кыгилер берип турар.

Индустриалдыг арганы не-
птерген чорук машиналарын
септөрүнүн темпиге бол-
гаш шынарыг аякыг салды-
рылаң уткуштур 10,5 муң
тракторун — бүгү трактор
парыгынын 70 аякыг хуу-
септел белекелер.

УЗБЕКИСТАН:

ТАРЫЛГА МАРШРУДУ

Часкы тарылганын мурнуу
чарымыг Узбекистаныг көдө
нефть базаларын чыг муң
тонна кывар болгаш чаар ма-
териалларын пландаң аякы-
лаңган. Ортаа Азия де-
дир-орунун кывар чүгү сөөр-
гү талазы-бизе тускай «та-
рылга» маршруттарын түргө-
сқан демир-орукчулары оңу
кылар организастаңа дуга-
лаңган.

Чооку үгө чедир-де нефть
заводтарында ыдыг аякылаң
нар кол станцияларга келген,
дүжүртүлүп турган. Оңу соо-
да тус-тус цистерналардан а-

чы-бүрү кывар чүдүдүргө об-
ласт болгаш районнар нефть
базаларын чыгын аякылаң
чаа составтарга чүдүрүш
таваркып турган. Аңаа хой
шак уер. Аңаа чыгыларын кү-
сидири нефть болгашымыз
заводтардан эгелер. Аңаа эге-
лөөңгө бекиткен, дизельди
олаңган, машина уаң чалаң
чедирлерин аякыг чүдүрү-
тер. Оңу соода посыл орук
ара дүжүртүмөй, нефть ба-
заларына шүптү ч

КЫЛДЫНГАН ЧҮҮЛДҮ БЫЖЫГЛААР

Партия документилерини солдуру дугайында СЭКП ТК-нын май (1972 чыл) пленумунун шийирлеринге дүшүрүп «Ты-ва кобальт» комбинатта партком болгаш мында партия өгө организациялары элээн ажылдарын чоруткан. Партия хуралдарына партия-жи амыдыралдын эң чутула айтырылган удаа-дараа чугаалажып турган. Партиянын өгө организациялары партия хуралдарын канчаар эрттирип, аяаа хулаап алган шийирлерини күсүдип турарынын база партиянын хулааларына хулаап алышынын чорудуп турарынын дугайында айтырылган партияга чугаалажып, партия өгө организацияларын-га чоругу улаанышкынын ой-таанда берип келген.

Парткомун чорудуп келген организацияга ол хемчеглери урунунда болган. Партия өгө организацияларынга болуп эркинлең отчот-сонгудалыг хулааларга чамгыс-дра партия өгө организацияларын ажил багыт деп саяаттырмаан. Партия хуралдары даян-дугаар ой-таанда эртип турган.

Коммунистерин авангарды ролон партия өгө организация-лары бедиткен. Чижэ, геодотарын партия өгө органи-зациясы (секретары эш Ле-бедев) ажылды план-дугаар чорудуп турар. Мында бүтү коммунистер партияга даал-галыг. Ону коммунистерге бөөрө, оларын билин, мер-гежилин болгаш ара-шинээ-зин барылаалап турар. Ин-чангаш даалганы алган ком-мунист ону сүткел ханыш-кыны-биле күсүдип турар.

Кол геолог эш Захаров дур-жулгалыг лектор. Хову-Асы суурун «Билиг» ний-

тиеленин өгө организациязы-нын ажилын баштаарын апаа дааскан. Ол ону күсүдип-биле хулаап алган болгаш те-оретикти семинарын про-паганда хулаалары база кү-сүдип турар. Чер үтээриниң уруг мастери, анык ком-мунист эш Карпов — комсомол өгө организациянын секретары. Ук ажылды ол күсүдү-биле экижиткен. Чер үтээриниң эдгет мастери эш Түмен-Хөө улуусчу контроль бөлүгүнүң ууртукчузу.

№ 18 геология-шынчилет бөлү республиканың геология экспедиция коллективиниң социалист чарыжыга кириш-кеш, аяаа тийдеки бооп, шилчип чоругу кылаа тукут ап, акша шааналыга четкени коммунистерин бүүдүргөгө ролуң бедизиниң бир чи-жэ болур.

КНП болгаш автоматика пе-тинде партия өгө органи-зациясы (секретары эш Мамцев) коммунистерин ажилдын за-рыскалгыч участоктарында хулаап тургускан. Оон түн-е-линде ажил экижээн. Бол-лектив коммунист күш-ажылды деп бедик атты че-лип алган. Ол чегте чогаал-чыларын болгаш чартыкчы-ларын ортунда ажил база эки чорун турар. Эштер Кро-халев, Суткин, Пашинин, Су-рков оларын чартыкчы санал-дарын бүүдүргөгө шингээди алганын түнелинде 22 муң амыг рубльдиң орулгазы ки-рип алдыган.

Партия документилерини сол-дурунга кийи бүүрү бедик харыскалгы-биле бедиткенге. Коммунистер парткомга кел-геш, боттарынын үчтү картот-каларында бижилгелер-биле таанышкан. Чаа документилер-ге хергелээр фото-чуртуктарын дужааган. Мурнууда чамгыс

И. НЕЛИК-СЕНГИ.

Төлөптиг хойжуларга алдар

Вера Монгуштуң ады Чөөн-Хемчикке билдингир. Бо хойму беш чылдың үшкү чылында төрүүр хой бүүрүңгө онааштыр 100-тен эвээш эвес хураганы ап, хойдан-на 3 кг дукту кыргынын хулаанган. Оң боду ам он бир чыл дур-гузунда бедик көргүзүлгө болуп келген.

Оон, колданыла массалыг болгашын эгелзэн. Хураганна-ры шуптузу онча болгаш оларнык ажаалганы эки органи-застаан, берген сөзүн ол туудуп шылар.

ЧУРУНТА: «Искра» колхозтун хоймузу Вера Монгуш-тур. Б. ХОЛЫШИННИН ФОТОЗУ.

Зрен Хооренович Саадант Тес-Хем районуң «Чодураа» колхозунуң уруг, биче чону хундулар. Оң хары ам 70 амыг рубльдиң үнэ-даа бодунуң нылытыр ажилга Зрен Хооренович бо-ла киришкен турар.

3. Саадан бо хунерде хойму Г. Лудунуң сакманчыга ба-луп, кызыам ажилдап турар. 1927 чылдан бээр партия ке-жигуну, хоочун коммунист Зрен Саадан ажилдан хостуг уле-ринде солун, сеткүүл номчан олурар.

ЧУРУНТА: хоочун коммунист З. Х. Саадан. А. ДЕМБЕЛЬДИН ФОТОЗУ.

ЯНЗЫ-БҮРҮ МЕДЭЭЛЕР

Аыттаныпкан

Кызылааа көдө ажил-агыг техникумунуң агро-номия болгаш техник-меха-никтер салбырын бот-өөрө-дигелер-биле калы бежеп чеди кийи чедипкиниң дооскан. Техникуму агро-номия салбырын сургуу-лу Валентина Чимба, Каа-Хемде «Тиледег» колхоз-тун кол агроному Алек-сандр Мусухин болгаш өс-келер-даа күрүне экса-менерин тергип эки ду-жааганлар.

Доозукчуларын байыр-дыг кежээниге техникум-нуң директору Д. Колесни-ков анык специалистерге көдө ажил-агыг технику-мун доосканын диплом-нарын тысып, оларга эки ажилдарын, өөрдигеги моон-даа сонгаар уламчы-ларын күзөп. Байырдыг кежээге республиканың кө-дө ажил-агыг министри-ниң бири оралакчыы Н. Бакулин, республиканың совхозтар каттыжышкы-ныкың начальниги бири оралакчыы В. Давна болгаш техникумунуң баш-кылары доозукчуларга ба-йыр чедип, техникумга чедип алган билин прак-тикага, ажилдап барган че-риңге ажил-херекке бот-тандырып күзөпөр. Техникумунуң доозукчу-ларын мурнундан Талов Монгуш, Ковей-Малдыр Ов-дар олар башкыларыга улуу-биле өөрүп четтирге-нин илереткенер.

Доозукчулар бистин рес-публиканың агы-агыг бу-лунтарыга ажилдары-биле чорупкан.

С. ХЕРТЕК.

Ажыктыг семинар

ВЛКСМ-нин Улут-Хем райкому комсомол чыры-дышкыныкың пропаган-дистериниң, комсомол но-мнеттериниң секретары-нын, көдө библиотека эргедилчилериниң семина-рын организация эрттир-ген.

Семинарны киришкел-дери комсомол чырыды-шкыныкың болгашынче «СЭР»-ниң тургугунамы-ның 30 чылыны дугайында СЭКП, Топ Комитети-нин Чипине секретары эш Л. Н. Брекшениң илесте-ни канчаар өөрчүрүп тала-ам-биле сумелерин, про-паганда ролуңун, анык-тарын болгаш студенти-лерини Берлинге болур Х Бүгү-дөгөгө фести-валыга бедикте база ле-нинич зачет болгаш деле-гей байданын дугайында база өске-даа темаларга лекцияларын дыппан.

Д. АРАКЧАА.

Шефтээшкн

Улут-Хем районуа Тор-галыг өс чыл школаның дирекциясы, төрөдөр комитети 1973—1974 өрө-диге чылында школага олар мят бедиктезиниң талаам-биле шефти орга-низаастаан.

Аяаа суурун чурттакчы-лары илестеп кирип, 200 амыг кубометр мятты бедиктеп, школа чылында тургузуп берген. Бо ша-лычтыг ажилга ала-перлер К. Дамбаа, М. Базыр-сов, П. Белюхов, И. Чам-ла олар илестеп кирип, шудургу ажилдаа-лар.

Б. МОНГУЛ-ООЛ.

Экономикаже ханылаар

Чаржып турар колхозтарда

Ленин атыг болгаш «Октябрь 30 чылы» колхозтары араам-да чарыштыр. Бо ийи колхоз чарыштың түгүн бедик кө-дүрүшкөн, ажил-агыгын хог-жүдүрүнө чаа-чаа чедипки-нинери чедип ап, чарыжы-ны түнелдерин аялап, илар-галдып, чылап үшүрүп, бот-боттарынын канчаар ажил-дан турарын уду-асир хы-лажып, ажилыг дуржулгалары-га солукчуп, ара-сумелерин бот-боттарына берип турар.

Ол ийи колхозтун чоокта болуп эрткен отчот-сонгуда-

Көргүзүлгери (хуу-биле)	Ленин атыг	«Октябрь 30 чылы»
Эт бүдүрери	100,3	121,0
Күрүңгө сатканы	100,2	101,3
Сүт бүдүрери	98,4	63,9
Сатканы	101,8	90,6
Дүк бүдүрери	99,2	80,2
Күрүңгө сатканы	100,9	100,3
Мал бажын стүрер:		
Бола мал	95,8	88,2
Саар икен	92,1	85,2
Хаван	110,6	235,6
Хой	103,7	85,0
Өшкү	90,6	125,1
Чыгыт	99,0	89,0
Төрүүр 100 баш малга онааш-тыр алган чаш мал:		
Хураган (баш-биле)	71	75
Алай	93	54
Бизаа	48	44
Куула	93	73
Хаван огуу	7	10
Бир инектен саган сүт	1237 кг	1223 кг
Бир хойдан дүк	2,2 кг	2,3 кг
Тараа бүдүрери (хуу-биле)	61,8	101
Күрүңгө сатканы	124,3	ийи ка-тан
Тараа культуларынын та бургузунда алган дүжүт (центнер-биле)	9,0	ажыг

Бо саналар алган көргө-чө, чарыштың ийи колхозтун кө-ргүзүлгери борык-ла ден-дир. Ажил-агыгларын экономика-нык көдүрүнө күш-ажылды үзүп кирип, бедик көргү-зүлгү чедип ап турар мал-чынар, механикаторлар, саанчылар, комбайнерлер, то-лаачылар хой. Чижээ 100 хойга онааштыр 112 хураган, бир хойдан-на 3,1 кг дүк ал-ган Ырыш Монгуштуң («Ок-тябрь 30 чылы»), 106 хураган, 2,7 кг дүк алган Ховалыг Та-вар-оолду (Ленин атыг), ду-жүт ажаан алышыныкына шыгараан, чазактын шаанла-лы — Күн-Ажылды Кызыл-Тук орден-биле шаанаткан Куулар Дам-оолду («Октя-

бры 30 чылы» Толоон Спир-риниң (Ленин атыг колхоз) адаарга-ла четтир. Күн-Ажыл-дың шаан-биле мурнакчыла-рына колхозчулар чоргаара-нып.

Чедипкинер-биле чеге-лештир, бо ийи колхозтун ажилында уруг четпестер ба-ры отчөттүг хурааларга база илгээри. Малдың продукттуг чоруун бедидер даш ады-ны турар хемчегер коноккан. Мал болгаш чар ажилын эр-төмө үндөзүлгө хөгжүдериң колхозтар баштаар чегери сууа уурткан. Оң хараам-биле малдын укаасы ам-даа экижизээр, продукттуу ча-мыс. Малдың семитилгезин багыт организаастап, механиза-

цияны четпес ажилга тур-гундан «Октябрь 30 чылы» колхоз сүт бүдүрериниң, сүт-тү күрүңгө сатарынын пла-нып күсүтсөүн.

Малдын кадрлар-биле ажил-да баштаар чегер, мал акы-мынчы специалистерни экижип-пейи турар. Оң уламдык чамдык малчыларын хог-жүдүрүнө чоругунун уру-жуундан малдын өлүр, чидер, оорга алар чоруу кайы-даа колхозта хой. «Октябрь 30 чылы» колхозта малдың хо-раар чоруу 1971 чылдан бээр эвээшээр-даа, эртен чылап 34 баш мал алып-бу-ру чылдаашырап олгөн. Ол чоруу колхозка 30 муң рубльдиң когаралы чедирген.

Ленин атыг колхозка мал-дың хараар чоруу 1971 чыл-дын хой болган. 1972 чылда болган колхозтун от-чөттүг хураалдан малды кайы хамаан чокка чыкше (ни-тинич чегеинилгезинге) че-регелзери эвээжидериң негези турган. Ичылала-даа баштаар чегер ону күсүтсөүн. Олгөн, чидерген, чыкше хергелзэн малдан Ленин атыг колхоз 112 муң рубль когаралы болган. Малдың бажын өстү-рер, оон продукттуг чоруун бедидер даш ажилды эки-житкен болза, Ленин атыг колхоз мал ажилдаан хой орулганы ап алып турган. Херек кырында малдан 334,323 рубльдиң орулгазы алган, ол планнамында 172,887 рубль эвээш. Колхоз-тун зоотехник О. Сайын-оол-дун ажилыга харыскалгыч чон, арагалар, инициатива эвес чорууп колхозчулар пингилып пүтүмчүлзөн. «Ок-тябрь 30 чылы» колхозтун специалистери база чидип шү-гүмчүлзөгө таарышкан.

Ленин атыг колхоз га бүү-рүзүдөн чиге-тарааны 17,8 центнерин, кукурузаның по-гаан массасын 92 центнери, Сосеениң чамдык участокта-рында кызыл-тасты 10 цент-нерин алган. «Октябрь 30 чы-лы» колхоз тараа культу-ларынын та бургузунда 11,5 центнер дүжүттү алган. Ийи-дүк болза-да, чар ажилы-нык культуразын экижидер

турган хемчеглериң дөштүг болганын түнели болган. Хой-нигитиң корум-чурумун урур, куудумуларга, ния-тивич чегеринге ээрип чо-руур, чонону амыр-дыжына шалтык кадар ийи-чангыс ки-жилерин эде кирилзидер та-лаам-биле ажилды көдө Со-веттин күсүмөн ийи-диг кирилзидер-биле ажилды түнелинде суурга корум-чу-рум урур чоруктар эвээжээ. Ийилгын моон мурнууда үр-гүлчү арагалар, ажил-штен ойталаар чамдык кирилзериң мурнакчыларын орулуучуе кирилзип, түстүдө ап чорудуп

турган хемчеглериң дөштүг болганын түнели болган. Хой-нигитиң корум-чурумун урур, куудумуларга, ния-тивич чегеринге ээрип чо-руур, чонону амыр-дыжына шалтык кадар ийи-чангыс ки-жилерин эде кирилзидер та-лаам-биле ажилды көдө Со-веттин күсүмөн ийи-диг кирилзидер-биле ажилды түнелинде суурга корум-чу-рум урур чоруктар эвээжээ. Ийилгын моон мурнууда үр-гүлчү арагалар, ажил-штен ойталаар чамдык кирилзериң мурнакчыларын орулуучуе кирилзип, түстүдө ап чорудуп

турган хемчеглериң дөштүг болганын түнели болган. Хой-нигитиң корум-чурумун урур, куудумуларга, ния-тивич чегеринге ээрип чо-руур, чонону амыр-дыжына шалтык кадар ийи-чангыс ки-жилерин эде кирилзидер та-лаам-биле ажилды көдө Со-веттин күсүмөн ийи-диг кирилзидер-биле ажилды түнелинде суурга корум-чу-рум урур чоруктар эвээжээ. Ийилгын моон мурнууда үр-гүлчү арагалар, ажил-штен ойталаар чамдык кирилзериң мурнакчыларын орулуучуе кирилзип, түстүдө ап чорудуп

МАЛЧЫННАР, ОЛАРЖЕ КИЧЭЭНГЕЙ

Партиянын XXIV съезди-нин шийирлерин амыдырал-га боттандырып даш совхоз-тун ишчилерин ортуңуна калбартып чоруткан партия-жи-организастыг болгаш поли-тиктиг ажил көсүк түнелдиг болуп турары өөрчүрүч. «Тор-галыг» совхоз юбилейиг чыл-да эт, сүт болгаш дүк сады-рын талаам-биле күрүне планын күсүткен. Совхоз СЭКП райкомунун болгаш рай-куускомунун ажил-агылар араам-да шилчип чорууп кы-зыл дүк-биле шаанаткан, ак-ша шааналыга база четкен.

Материалдыг чүдүлери бүү-дүрүп турар ажил-ишчилерин амыдырал-чурттаалыг болгаш культурут негелдери хандырычыне уланган хем-чеглери совхозта партком болгаш оон чер-чегде өгө органи-зациялары ап турар. Мал-чыныларын хураалы ап са-нында эрттирип, аяаа брига-даларын база түс-түс малчы-нарын ажил-ижиңиң түнелин чугаалажып көрүп турар.

Салгы ажилдакчылары, э-чилер, культура ажилдакчы-лары ыраккы олардаа чурт-тап турар малчынарын док-таамад аалчылары болуп ту-рар. Малчынарга кон-пектертери, кинону өй-таанда көргүзүп турар. Хой-жу бригадаларга болгаш сал-бырларда беш кызыл-булуң

ажылдап турар, ол-ла черлер-де 5 чунар-бажының эки де-рзөн, оттулар чүүл-биле хан-дырган.

Партком болгаш партия өгө организациялары совхоз бүү-дүрүлгезинге коммунистерин мурнакчы ролон бедидериче уланган хемчеглери доктаа-мал ап чорудуп турар. Пар-тия хуралдарына мал ажил-лынын болгаш социалист хулааларын күсүдсөүн, оларын ажилга харыс-салганын дугайында айты-рыларын чугаалажып. 6 ком-мунистин бодунун ажилынын дугайында илеткелди дыппан.

Совхоз бүүдүргезин хөгжү-деринге болупун улут-хуузу кирип турар малчынарын хейү-биле алап болур. Хойжу-лар Сурун-оол Малдыр, Дамба Доржу, Селен-оол Тадар, Шокар Бадий, Ховалыг Кара-оол, Толоон Кызыл-оол олар эр-кен чылын төрүүр 100 хойга база өшкүгө онааштыр 90—108 хураган, анайын өстүрүп алган. Бир хойдан-на 2,5-3,2 кг чедир дукту кыргып алган хойжоларын саны 45 четкен, оларга 4379 рубль түнүтү ак-шаны төлөйөр шааналыг ты-ыккан. Алды мурнакчы мал-чын кууроттарга дыппанган.

Амгы үедө совхозтун 294 малчынары 145 колааза мал-дын кыштагалдып турар. 1972—1973 чылдарын

кыкмы үезинин дургузунда мал ажилынын продукциын бүүдүрерин болгаш садырын кө-вүдөйр дөшт. мал ажилынын ажилдакчыларын Бүгү-өйлө-лел социалист чарыжын калбартып дугайында СЭКП ТК-нын, ССРЭ-нин Министрлар Чөвүленин база ВЦСПС-тиң доктаамы-биле таанышкан, бүү-гү малчынар тодаргай соци-алист хулааларын алган.

Совхозта хойнуң хураганна-ры түдүктөн турар. Баштай тө-рөзөн беш муң амыг хойнуң чаш талы менди алдынын ту-рар. Хойжулар Донгак Балчыр, Кара-оол Кыргыс, Кызыл-оол олар төрөз хойларынын хура-ганнарын эки доктуртуп ту-рар. Чүс амыг сакманшык хой-жуларга дуалажыры-биле түс-түс колаанжы үнүпкен. Олар-дын хой нуруузу коммунистер болгаш комсомолчулар.

Совхоз бо чылдын баштайгы кварталында 310 центнер эт-ти сазар ужурап турган, ону 370 центнер чедирген, ам-даа 100 центнер этти сазар ар-галыг.

Кыштын байдалы берге-даа болза, совхозтун малчынары малды хур кыштагалдып, мал ажилынын продукттарын бүү-дүрерин болгаш садырын көвү-дөйр дөшт бүүгү хемчеглери ап турар.

В. БЮРБЮ.

совхозта партком секретары.

дуг дөң санадын, шаанал-макталга-даа төлөткөп турду. Харам-даа республиканың бүү-гү көдө Советтериниң дарга-лары дуржулга солукчу-биле Ильянка суурга чыгыш көзү семинарын беш эрттирип турганы тааралыг эвес.

Суурда хероженер чоңу-леи, улусчу дуржына, эл-хуу-зунуң сууу база эки ажилдан турар. Оон түнелинде оор-далар, арагалар, ажил шыгы-уэр чоруктар мурнуку чыл-дарга болаарга көсүзү-биле эвээжээ.

Суурда аныктар хой. Ол хирезинде спорт ажилы көч-түрүрүмү турар деп чугаа-лап болур. Чугаа кино көөр, билдирер ойнаар, бо-ла. Ша-ныг четпес ажилдарын ужурунда чамдык ийи-чан-гыс аныктар культурут дымштар деп тыппай ара-га-дарык халыктын, оон ула-мыдан кем-херекке-даа онаа-кы боори чакыт эвес-ле бол-галы.

Бо четпестериң дарий уу-тааш, «Эң эки корум-чурум-нут суур дөшт» чарыкче бир деминг көдүрүр болза, кылы-качыларда аяаа тилекчи бо-лурунуң бүүгү аргалары бар. К. СПАТ-ООЛ.

«Морен» көдө Сосеениң бо-гунту ажил-чорудалганында көрүп болур.

Шемжи-лерин кийгырын күүсүмөнү хураалыга көдө Совет даргазы Х. Доржу ды-наткан. Күүсом кежигуне-нин ол чарышты дөштөө Эренле

МӨРЕНЧИЛЕР ДЕТКЭЭН

«Морен» көдө Сосеениң бо-гунту ажил-чорудалганында көрүп болур.

Шемжи-лерин кийгырын күүсүмөнү хураалыга көдө Совет даргазы Х. Доржу ды-наткан. Күүсом кежигуне-нин ол чарышты дөштөө Эренле

«ЭН ЭКИ КОРУМ-ЧУРУМУНУГ СУУР ДЭЭШ» ЧАРЫШЧЕ!

ДЕМНИГ АЖЫЛДААР БОЛЗА

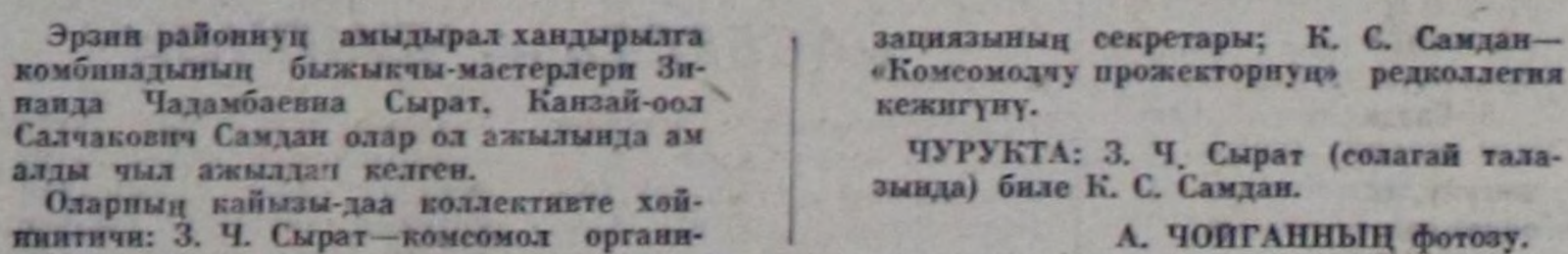
Бистин «Тиледег» колхоз-тун төвү Ильянка суур чыл келген туудун-на өзү-сайы-ран, чаатгыны олурар. Кол-хоз организмнине тур-густуларынын мурнууда Ильянкага, хем чогуу булуң чегре орус чурттакчыларын аар-дагыр куудумчулук, он шаа-чавыт бажынары көстүр чү-ве. Улут моого чугаа көдө Советтин болгаш өгө школа-нын бажыны турган.

Ам дөшт, үш уагт куудум-чулут, ийи калт лаш школа-ны, ийи калт колхоз конто-разы (ында культуразын хой албай черлери ажил-дап турар), школа-ны

Каш чыл бурунгар Ильянка көдө Сосеи эң эки ажил-

терват, уагт, биче ийи ма-гезинер, радио, харла-заа черлери, кийи болгаш мал эмиштелери, хааб бажылар чег дөшт, чекезин кийи са-ны чедер. Суурустун ийи чартык им хире шөйлү өгө беренинге ным өөрүсөө боор. Ол тайга эдөө черде, чурмаал-дыг Сой хемини эринде турар болгаш чаатгаймыла-га талаам-биле районда эки черлерин бирзэн. Ылангыч чогураалар чектелтип турар үеде суурун каас-чаракым дам баар.

Каш чыл бурунгар Ильянка көдө Сосеи эң эки ажил-

ЧУРУКТА: З. Ч. Сырат (солагай тала-
ында) биле К. С. Самдан.

А. ЧОЙГАННЫҢ фотозу.

(PMA).

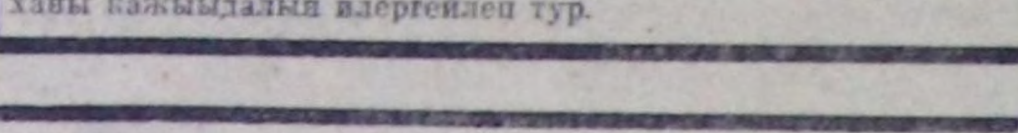
А. БИРЮКОВ,
СЭТА-ның тайылбырдакчысы

ГДР. Март 11—18-ге Лейпциг (чурукта) хоорай делегей садмынчы төвү азы техниктив билиглерини академиясы кылдыр хуула бээр. Ачаа чаңкыл болган делегей

Мария Сагайдак—математик

[illegible]

таалаар. — Кижилерге, Тө-
рөн чуртумга ажыктыг бо-
дурун күзээр мөн. Ылчлал-
за-даа улус мейден бодун-
ду чүү кижик мөн деп са-
наар сен — математик бе-
зэм актёр бе дээрте:
— Математик мөн — деп
харыялаар мөн.
В. ФИЛИПСКИЙ.
(ПМА).

[illegible]

Кызия, Шегиники-Кравченко кудумчузу, бажын № 3. ТЕЛЕФОННАРЫ: Редакциярун 24-63, редакциярун оралкычыларынын 35-21, пропаганда кылдынын 23-54, харыс-салгалы саргеларын 23-35, партияж амырал кылдынын 37-13, культура кылдынын 23-54, кездэ ажил- кылдынын 21-47, уезгур кылдынын 22-64, чага кылдынын 41-27, информатиза база совет гургуат кылдынын 29-60, бухгалтериянын 31-75, корректорларын 27-41. Солун келбей баргалда 32-75 телефонче долгаар.